

הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים

עדכוני לקוחות

משרד המשפטים בוחן את הגברת השקיפות בפעילותם של תאגידים בישראל, על רקע זה, ביום 10.07.2023 פורסם להערות הציבור, [מסמך עקרונות יסוד לעניין הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים](#) ("מסמך העקרונות"). המרשם נועד לקדם שקיפות תאגידית ולהקל על רשויות אכיפת החוק להבין מי עומד מאחורי התאגיד, זאת, כחלק מהמאבק בפשיעה חמורה ובפרט, בהלבנת הון ומימון טרור.

שקיפות תאגידית היא סוגיה גלובלית המטרידה מדינות רבות ברחבי העולם.^[1]

ארגון ה-FATF (Financial Task Force), המהווה את כוח המשימה הבין-לאומי האמון על קביעתם של סטנדרטים מחייבים במגוון נושאים הקשורים במאבק בהלבנת הון ומימון טרור, קבע בחודש מרץ 2022 כי יש להקשיח את **הסטנדרט הבין-לאומי הנוגע לשקיפות תאגידית** בדגש על זהות בעלי השליטה הסופיים על-מנת לשפר את האפקטיביות של המאבק הגלובלי בניצול לרעה של תאגידים למטרות הלבנת הון ומימון טרור ("הסטנדרט הבין-לאומי").

הסטנדרט הבין-לאומי קובע כי מדינות נדרשות להחזיק מידע על בעלי שליטה סופיים (Beneficial Owners) בתאגידים. עוד נקבע כי על מדינות ליישם גישה משולבת אשר תכלול שימוש בכלים ומנגנונים שונים לאיסוף מידע בנוגע לבעלי שליטה סופיים בתאגידים שהוקמו במדינה (וכן בתאגידים זרים בהם קיים סיכון להלבנת הון או מימון טרור ובכפוף לקיומה של זיקה מספקת למדינה) תוך הבטחת זמינות המידע לרשויות האכיפה.

עיקרי האסדרה המוצעת:

- הגורם המפקח – מרשם בעלי השליטה הסופיים יוקם ברשות התאגידים ויתנהל כמרשם עצמאי (בנפרד מרשם החברות). לרשות התאגידים תהיה הסמכות לקבל מידע על בעלי שליטה סופיים מתאגידים ומרשויות מדינה רלוונטיות, לנהל את מאגר המידע, לבצע פעולות פיקוח ואכיפה, לחקור הפרות ולהטיל סנקציות.
- על מי יחולו החובות – הסטנדרט הבין-לאומי חל על חברות וכל סוג אחר של תאגיד תוך שנקבע כי ביחס לתאגידים שאינם חברות יוטלו אותן החובות, בשים לב לשקילת המבנה והאופי הייחודי של כל סוג תאגיד ורמת הסיכון להלבנת הון ומימון טרור הנובעת ממנו.
- תחולה ביחס לתאגידים זרים – הסטנדרט הבין-לאומי קובע כי המידע בנוגע לבעלי השליטה הסופיים צריך להיות זמין גם ביחס לתאגידים זרים בעלי זיקה מספקת (sufficient link) למדינה ושיש בהם סיכון להלבנת הון ומימון טרור. למדינה נתון שיקול דעת רחב בהגדרת תאגיד זר כבעל זיקה למדינה, כאשר קיימים מבחנים מקובלים כגון: נוכחות קבועה במדינה, פעילות עסקית משמעותית, חבות במס במדינה ועוד.
- מהו המידע הנדרש – הסטנדרט הבין-לאומי מחייב שהמידע המצוי בידי תאגיד ובמרשם בנוגע לבעל שליטה סופי, יאפשר זיהוי ואיתור מדויק שלו. לכן, על המידע הנדרש לכלול: שם מלא; מספר זיהוי; אזרחות ומען. בנוסף, נדרש מידע בנוגע לעמידתו של בעל השליטה הסופי בתנאי השליטה (למשל, אחזקת מניות בהיקף העולה על 25%).
- המרשם המרכזי – יקבעו מנגנונים וכלים משלימים לטיובו, למשל מנגנון דיווח של רשויות המדינה ומוסדות

פיננסיים למרשם במקרה של אי התאמה במידע הקיים על בעל השליטה הסופי.

6. פומביות המרשם – בהתאם לסטנדרט הבין-לאומי, ומתוך רצון לשמור על אינטרסים נוספים כגון קלות עשיית עסקים בישראל והגנת על פרטיותם של יחידים, מוצע שהמידע במרשם לא יהיה פומבי.^[2]
7. החובות שיוטלו על התאגיד – תאגידים יידרשו לנקוט אמצעים סבירים על-מנת להתחקות אחר בעל השליטה הסופי (כלומר, תוטל על תאגידים חובה אקטיבית לברר ולאמת את המידע) ולשמור ברישומיהם הפנימיים מידע מהימן, מדויק ועדכני בנוגע לבעל השליטה הסופי וכן יחויבו לדווח מידע זה למרשם המרכזי תוך פרק זמן מסוים.
8. החזקת שליטה בנאמנות – מוצע להטיל חובה על הנאמן לדווח את פרטי בעל השליטה הסופי למרשם המרכזי בלבד, בלי שפרטיו יועברו לתאגיד.
9. חובות דיווח על בעל השליטה הסופי – מוצע להטיל גם על בעל השליטה הסופי חובת דיווח, בנוסף לחובות שיוטלו על התאגיד.
10. סנקציות – מוצע לקבוע כי אדם או תאגיד שלא יעמדו בחובות הדיווח יהיו חשופים לסנקציות מנהליות ו/או פליליות. עם זאת, תינתן גישה ישירה למידע לרשויות שייקבע כי הן זקוקות למידע (למשל, רשויות אכיפה, רגולטורים וכו') וכן תבחן האפשרות לתת גישה גם למוסדות פיננסיים ונותני שירות עסקי לצורך מילוי חובות איסור הלבנת הון ומימון טרור.

אחת ההשלכות המעניינות של הקמת המאגר, נוגעות להעברת ושיתוף מידע בין המאגר לבין מוסדות וגופים פיננסיים והקמת מנגנוני דיווח של מוסדות פיננסיים ורשויות אחרות למאגר במקרים של אי התאמה. כך, כחלק מהסטנדרט הבין-לאומי, יש לשקול להעביר מידע על בעלי שליטה בתאגידים לגופים פיננסיים (ונותני שירותים שאינם פיננסיים) לצורך הליכי הכרת הלקוח. בתוך כך, מוצע לשקול להקים מנגנוני דיווח של מוסדות פיננסיים, רשויות המדינה וכל גורם קשור אחר למרשם על אי התאמה בפרטי בעלי השליטה הסופיים כצעד משלים לשאר מנגנוני אימות המידע, תוך שמירה על הגנת הפרטיות.

הקמת המאגר ושיתוף מידע כמוצע במסמך העקרונות תשפיע בוודאי על הליכי הכר את הלקוח בגופים הפיננסיים השונים, ותעורר סוגיות מורכבות בקשר עם שמירה על פרטיות נושאי המידע במאגר ושימוש מושכל ומידתי במידע שיצטבר ויועבר בין הגופים השונים.

ניכר ממסמך העקרונות כי הרשויות, הן המקומיות והן הבין-לאומיות, נחושות להגביר את מאבקן בניצול לרעה של תאגידים למטרות הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הגברת השקיפות התאגידית תוך הטלת חובות דיווח (וחובות נלוות נוספות) בדגש על בירור זהותם של בעלי השליטה הסופיים ורישומה במרשם. חשוב שכל תאגיד יכיר את מגמת הגברת השקיפות הגלובלית וייערך בהתאם.

מסמך העקרונות, המזמין את הציבור להתייחס למתווים המוצעים כפי שתוארו בתמצות לעיל, פתוח להערות הציבור עד ליום 31.07.2023, באמצעות כתובת הדוא"ל impaoffice@justice.gov.il.

[1] נזכיר בהקשר זה את ארה"ב, אשר כחלק ממאבקה בהלבנת הון ומימון טרור, חוקקה לאחרונה את ה-Corporate Transparency Act אשר החל מיום 1 בינואר 2024 יטיל חובות דיווח מסוימות בקשר עם זהות בעלי השליטה הסופיים.

[2] עם זאת, תינתן גישה ישירה למידע לרשויות שייקבע כי הן זקוקות למידע (למשל, רשויות אכיפה, רגולטורים וכו') וכן

תבחן האפשרות לתת גישה גם למוסדות פיננסיים ונותני שירות עסקי לצורך מילוי חובות איסור הלבנת הון ומימון טרוה.

- עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד. הוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו

אנשי קשר

אביטל חייטוביץ'
עורכת דין בכירה

עדו מלין
שותף

תימור בלן
שותף